

Työeläkeuudistus 2017 ja sen vaikutus

Mikko Kautto, johtaja

”Sosiaaliturvan uudistukset – 2020-luvun sosiaalipolitiikan kokonaiskuvaa hahmottelemassa” -seminaari, 3.2.2015

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

@Mikko_Kautto

eläketutka.fi

Tutkimuskirjallisuus eläketurvan uudistamisesta

- New politics: Pension reform is difficult due to lock-in and path-dependence (Pierson, Myles)
- Reforms happen *when* there are financing problems (right wing governments help) (Korpi and Palme)
- Reforms happen *if* they are decremental, unfold in the long run, and are agreed widely (Pierson, Rhodes)
- *Before* reforms a process of problem definition is needed, i.e specification of *agendas* and *alternatives* (Kingdon)
- The impact of reforms is manifest only in the long run (Hinrichs & Kangas; Hinrichs & Jessoula)

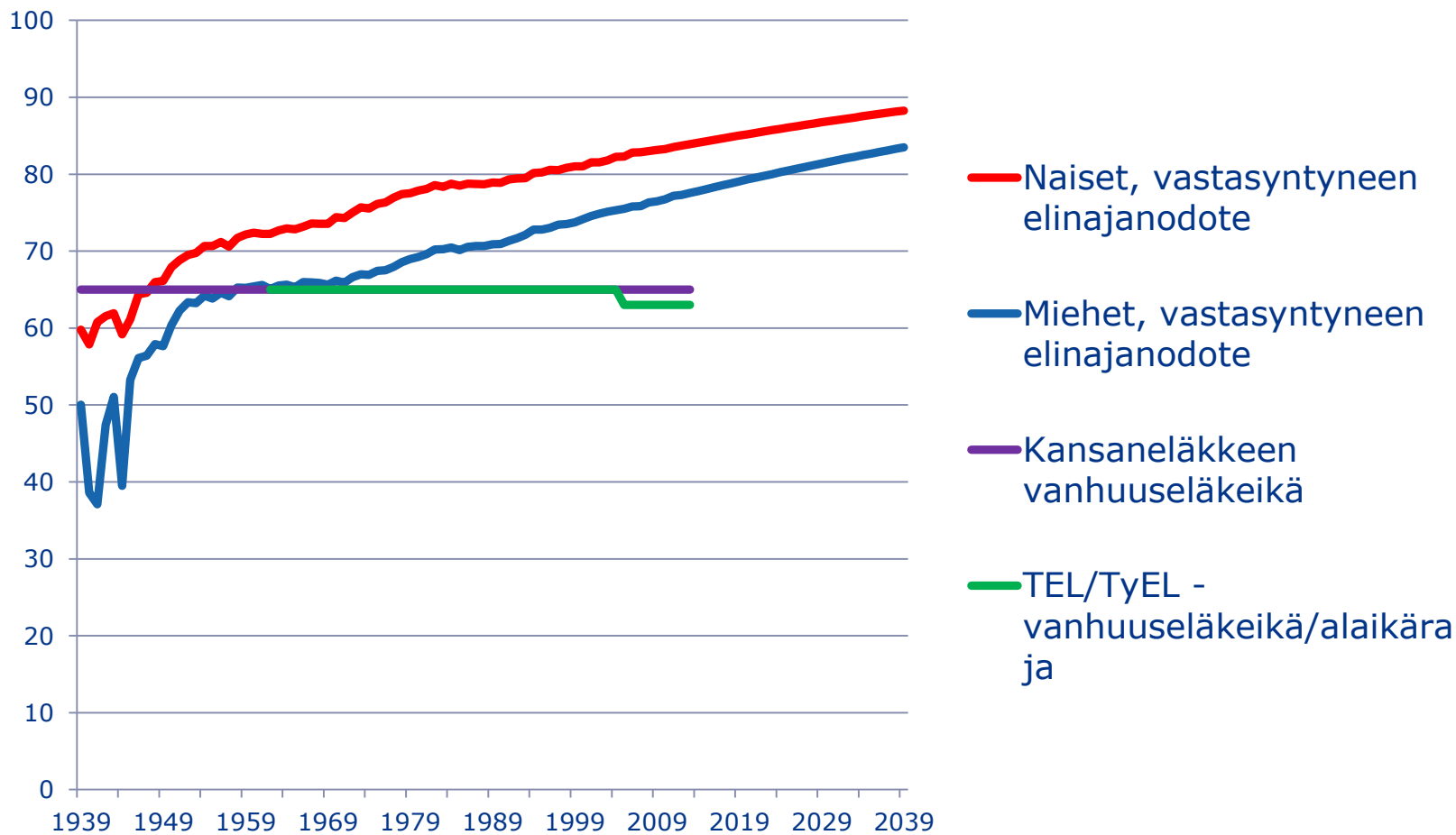

Ennustelaskelmat ja mikrosimulointi – ETK:n työkalut etukäteisarviointien tuottamisessa

- Eläkeuudistuksilla on kauaskantoisia, laajoja ja mittaluokaltaan isoja vaikutuksia.
- ETK:lla on käytössä pitkän aikavälin laskentamalli (ns. PTS-malli) eläkemenojen, -maksun ja eläketason kehityksen arviointiin (*Risku ym 2013: Lakisääteiset eläkkeet – pitkän aikavälin laskelmat 2013*).
- Vuoden 2013 aikana kehitettiin eläkkeiden simuloinnin mahdollistava ELSI-malli, jolla saadaan arvioitua tulevien eläkkeiden jakautumista ja sen muuttumista (*Tikanmäki ym. 2014: Eläketurvakeskuksen ELSI-mikrosimulointimalli*).
- Malleilla verrataan kehitysuria kahden erilaisen lainsäädännön vallitessa.
- Lisäksi on tehty esimerkkilaskelmia eri eläkkeiden tasosta ja korvausasteista eri säännöksiä oloissa.
- 11.2.2015 julkaistaan ETK:n raportti "Laskelmia vuoden 2017 työeläkeuudistuksen vaikutuksista" (*Kautto & Risku toim.*)

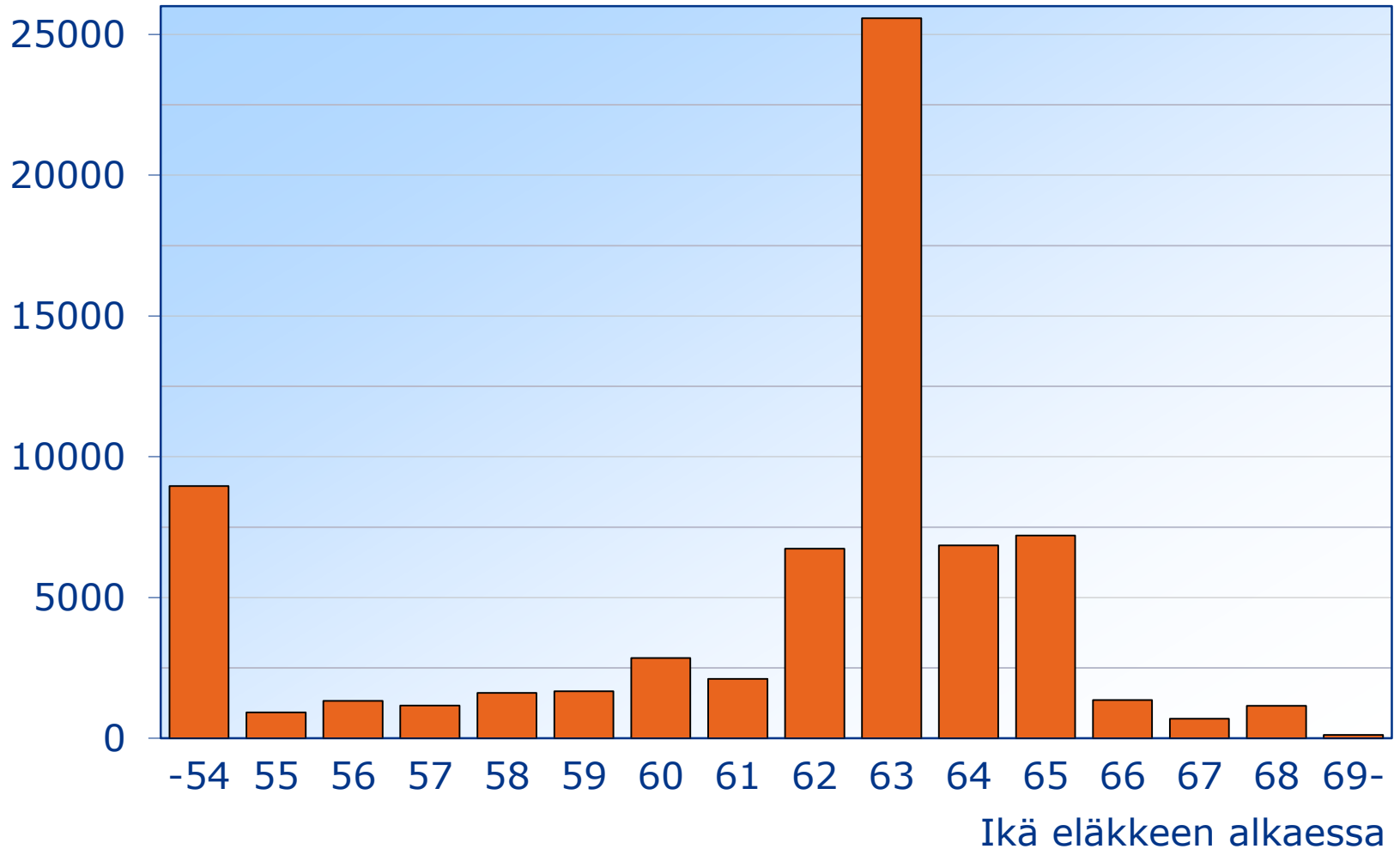
Miksi uudistus?

Elinajanodotteet ja vanhuuseläkeikärajat, 1939-2039

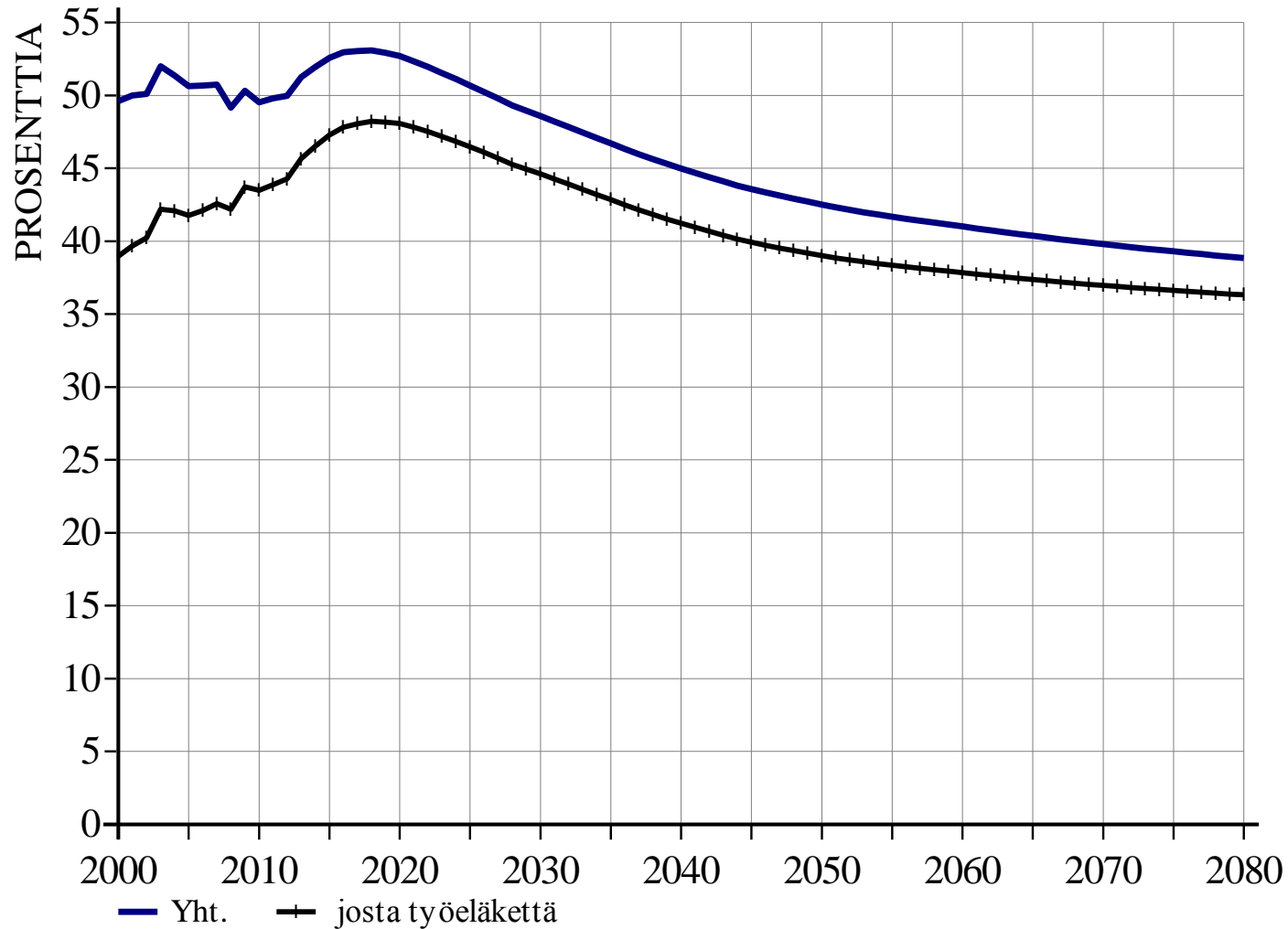

Työeläkkeelle siirtyneiden määrä iän mukaan 2014

Lukumäärä

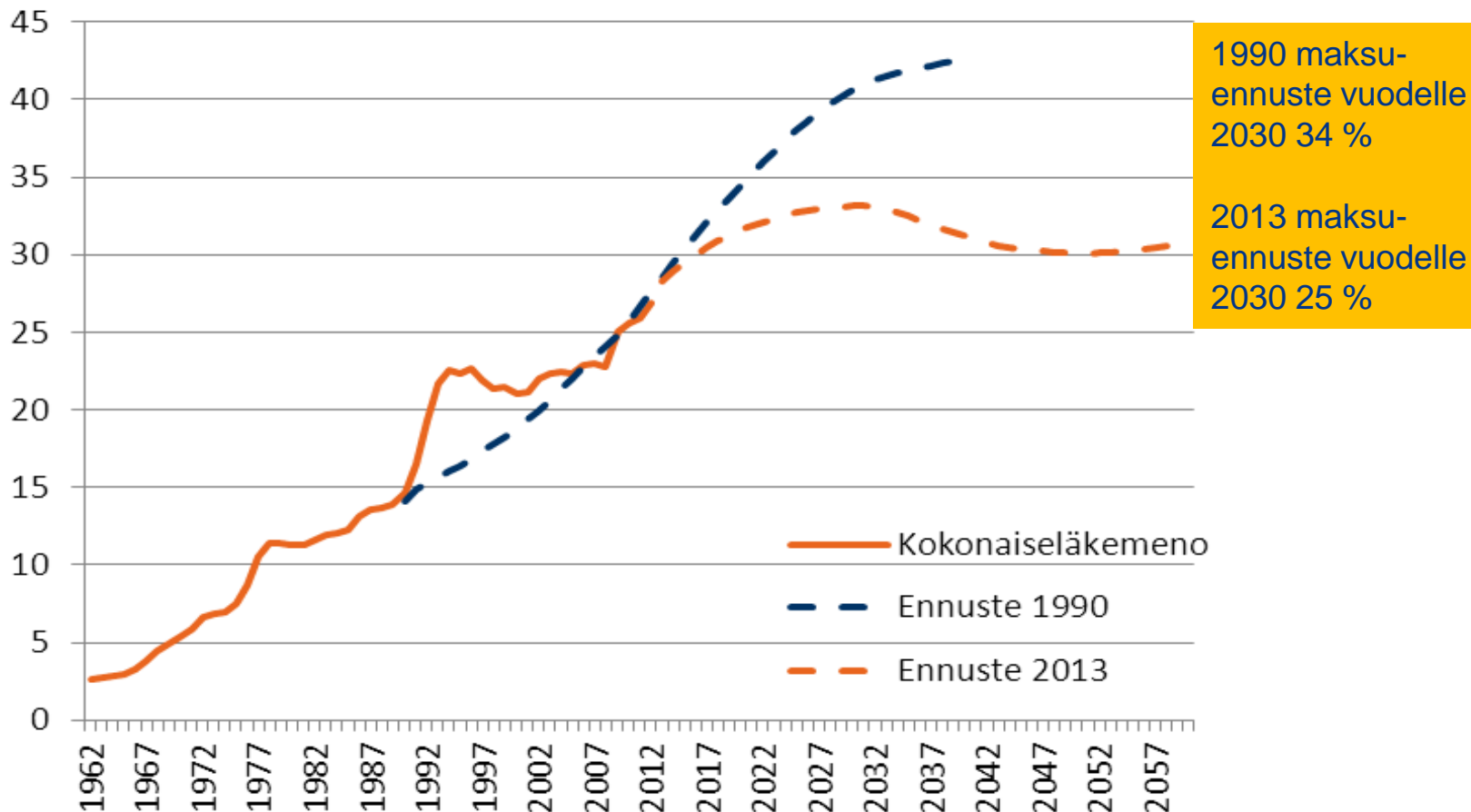

Keskieläke suhteessa keskipalkkaan kääntyy laskuun elinaikakertoimen leikkaavan vaikutuksen takia

Jo tehtyjen uudistusten ansiosta eläketurvan rahoituksellinen kestävyys on vahvistunut ...mutta maksua pitäisi edelleen nostaa

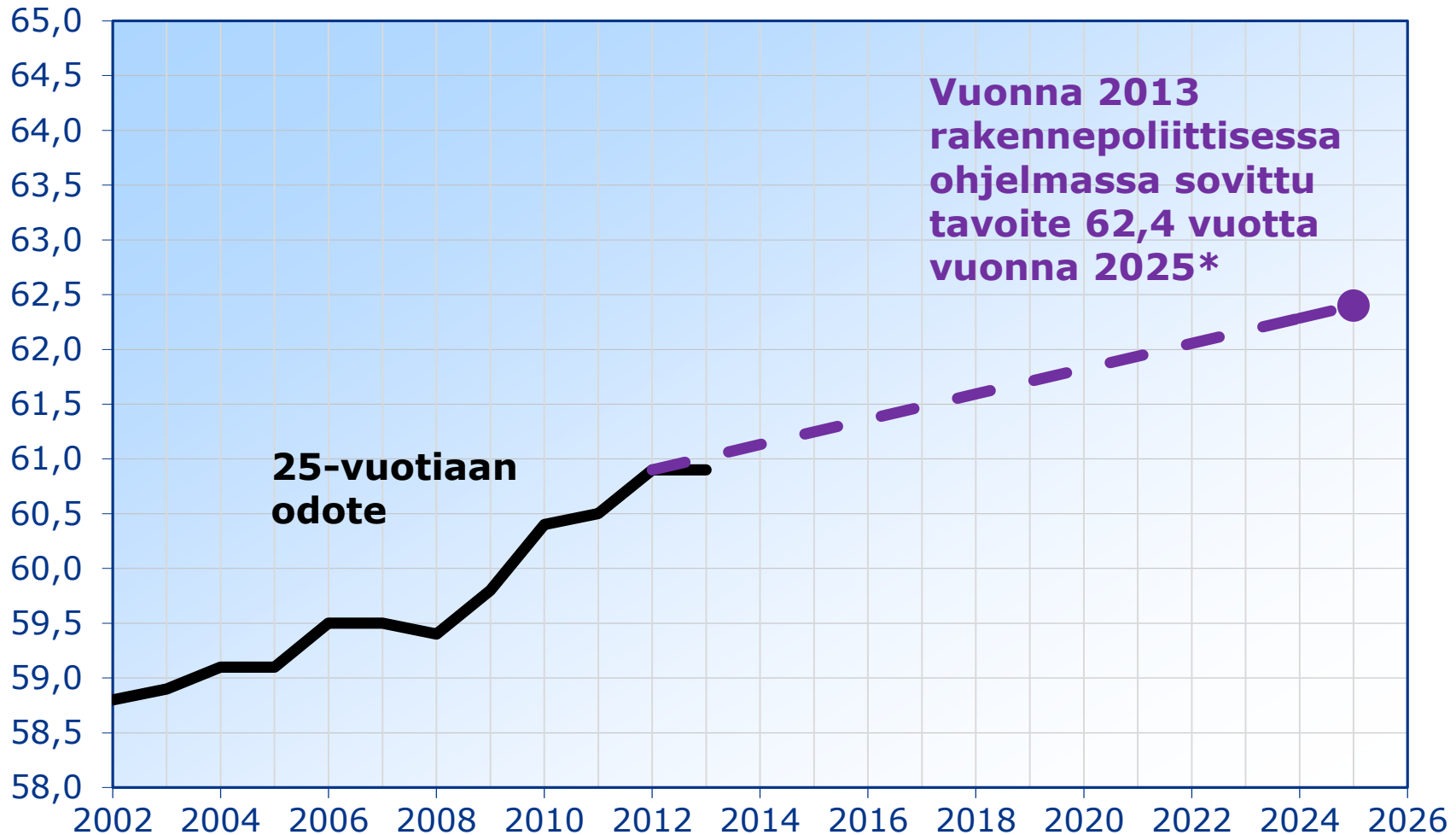
Kokonaistyöeläkemeno prosentteina palkka- ja työtulosummasta. Toteutuneet tiedot vuoteen 2012 asti, Eläketurvakeskuksen ennustelaskelmat vuosilta 1990 ja 2013.

Eläkkeellesiirtymisiin odote ja tavoite

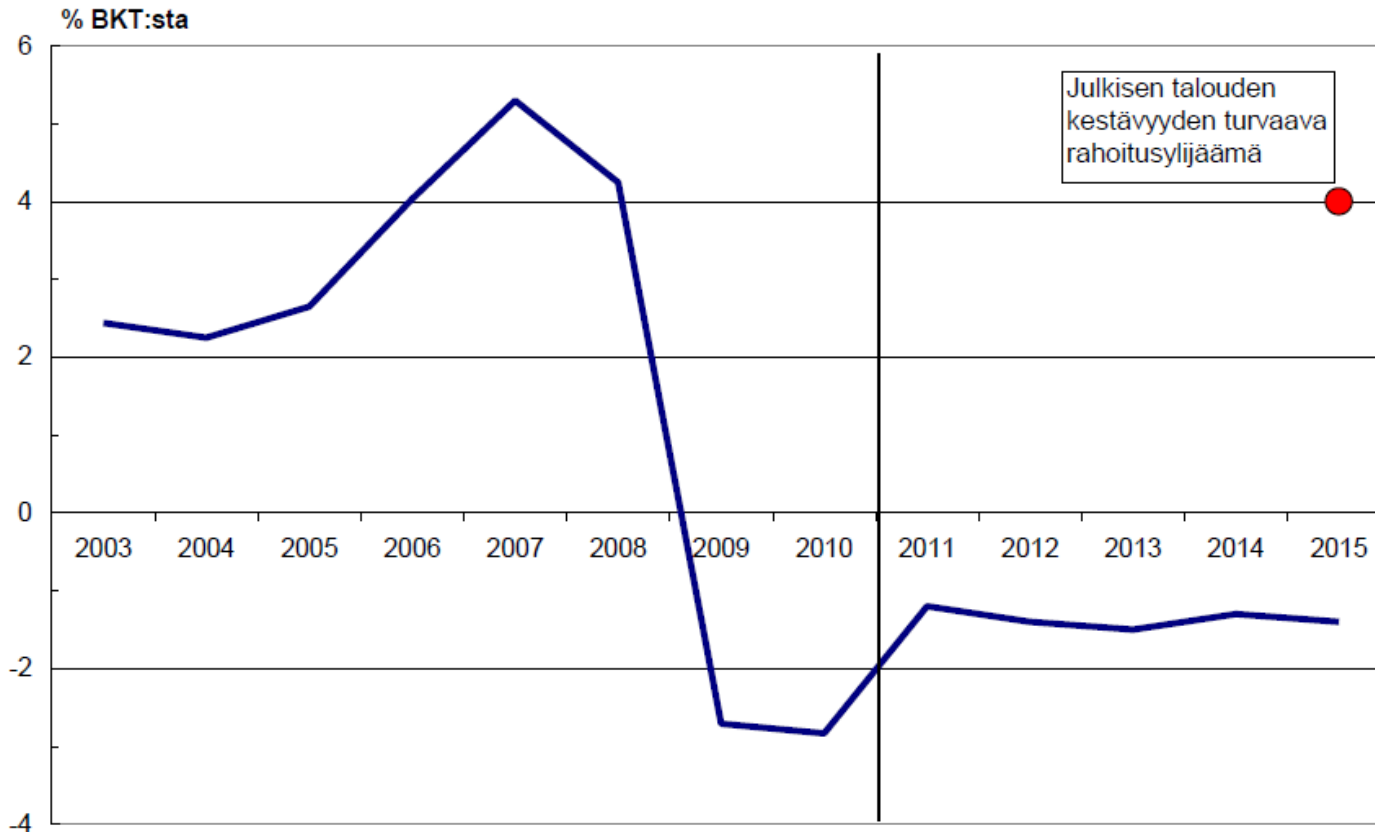
Odote

*Tavoite edellyttää tasaista runsaan 0,1 vuoden nousua vuoden 2012 tasosta.

Julkisen talouden kestävyysvaje noin 4 % bkt:sta; työeläkeuudistuksen pitäisi poistaa siitä 1/4

Julkisen talouden rahoitusasema

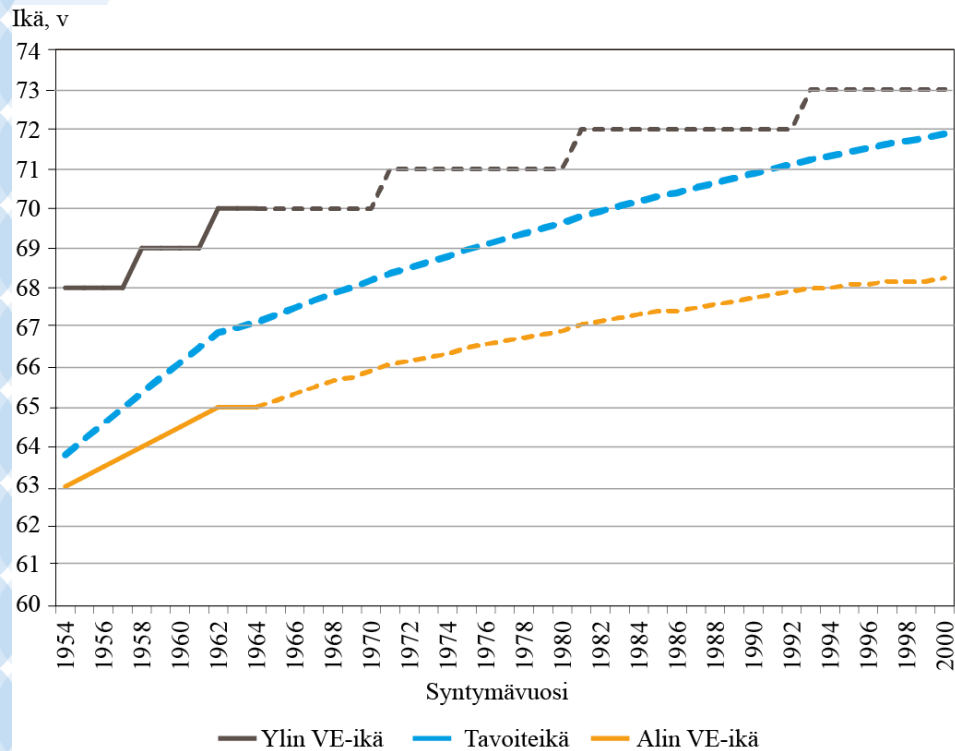

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö.

Sopimus työeläkeuudistuksesta

Sopimus vuoden 2017 työeläkeuudistuksesta

Ikäraajat nousevat

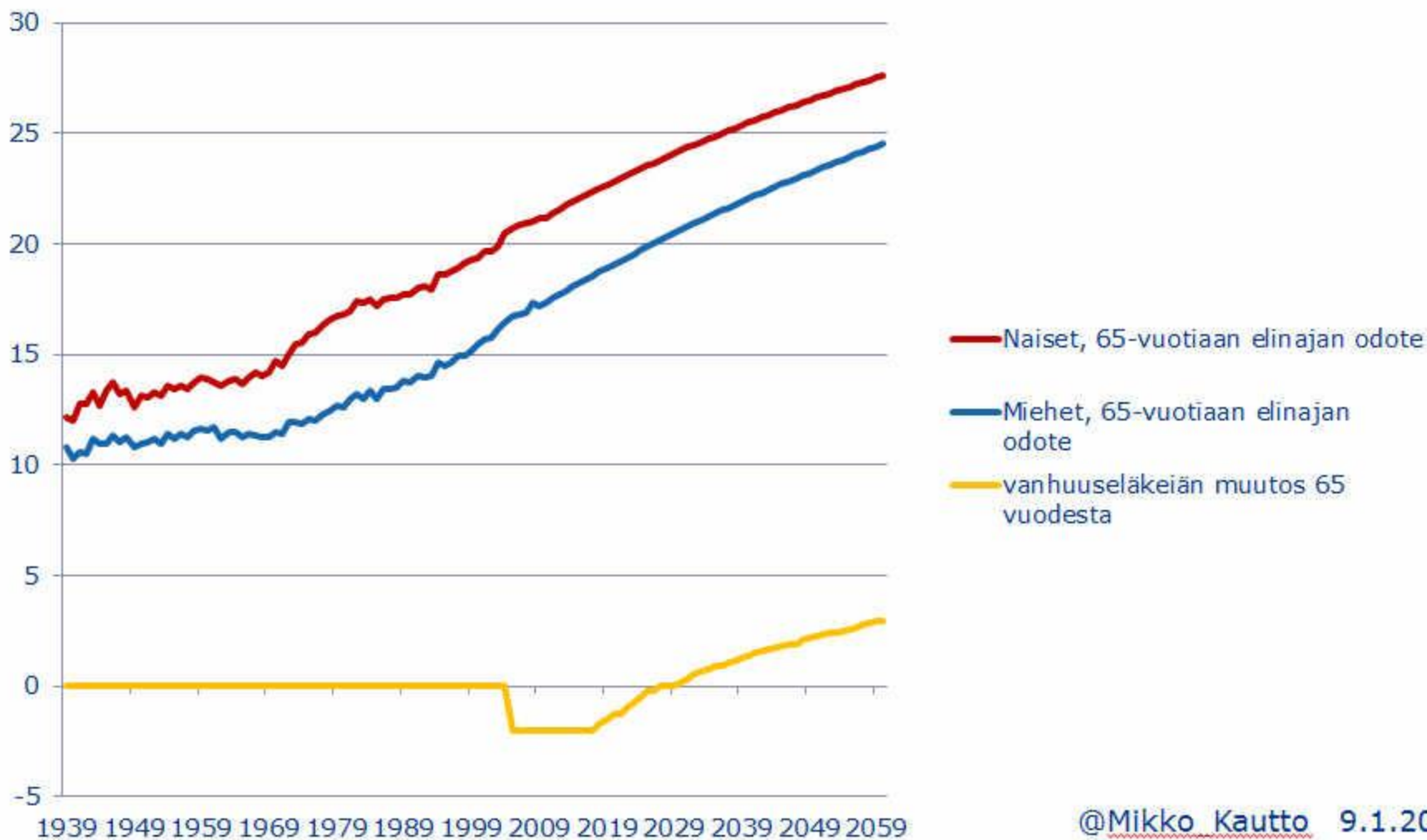

Muut muutokset

- Eläkkeen määräytymissääntöjä tarkistetaan: ikäalue, karttumat, lykkäyskorotus, PTEL, elinaikakerroin, tuleva aika
- Osittainen vanhuuseläke osa-aikaeläkkeen tilalle
- Työuraeläke pitkän työuran tehneille
- Rahoitusmuutokset

65-vuotiaan elinajan odotteen ja vanhuuseläkeikärajan muutos 1939-2060

vuotta

Mitä vaikutuksia muutoksilla on?

Eläkeuudistuksella on tavoiteltuja myönteisiä vaikutuksia

Eläkkeelle siirtyminen myöhentyy

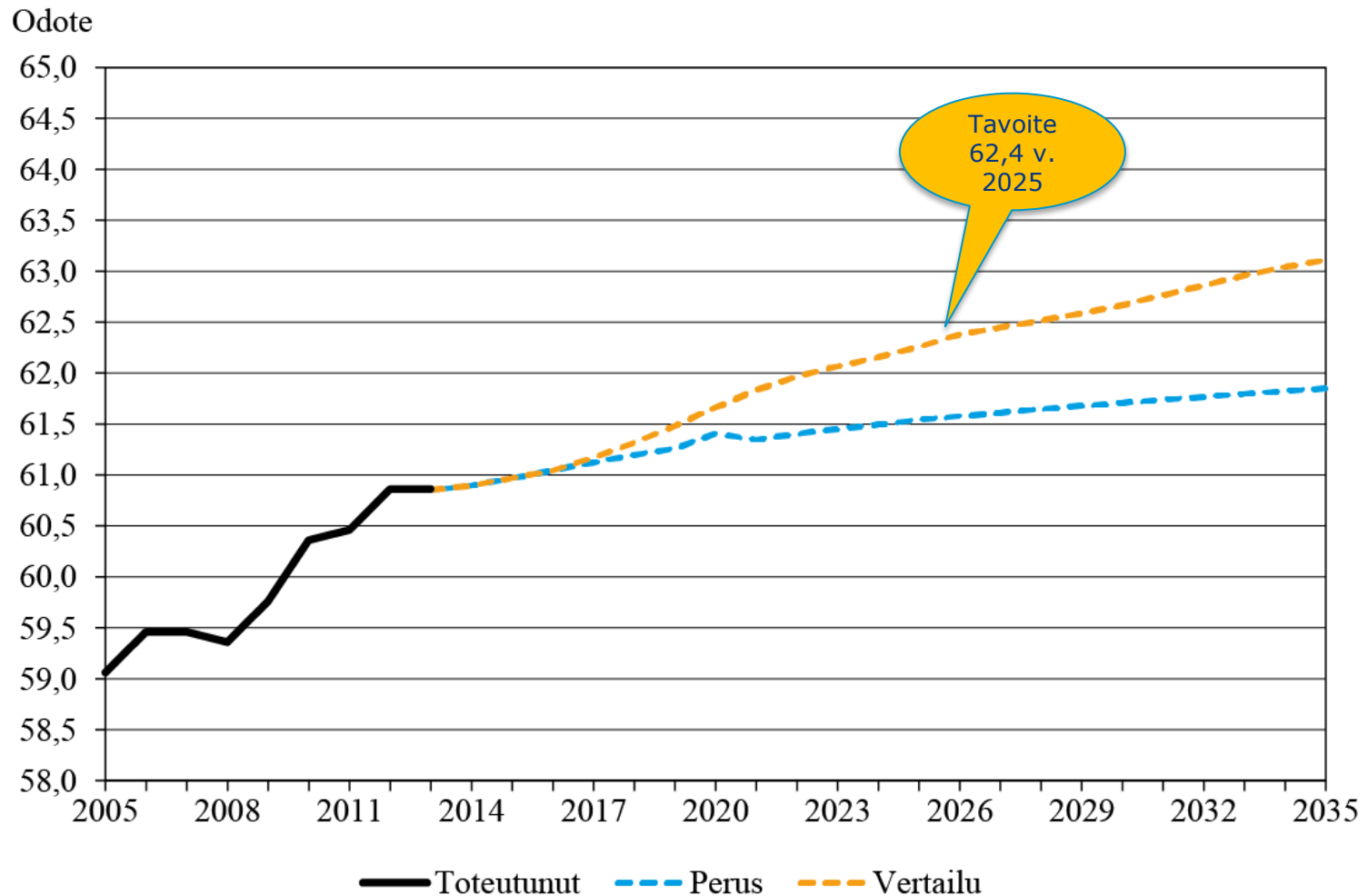
Eläkemeno kasvaa hitaammin ja maksua ei tarvitse nostaa

Julkisen talouden kestävyys paranee

Eläketasokin paranee

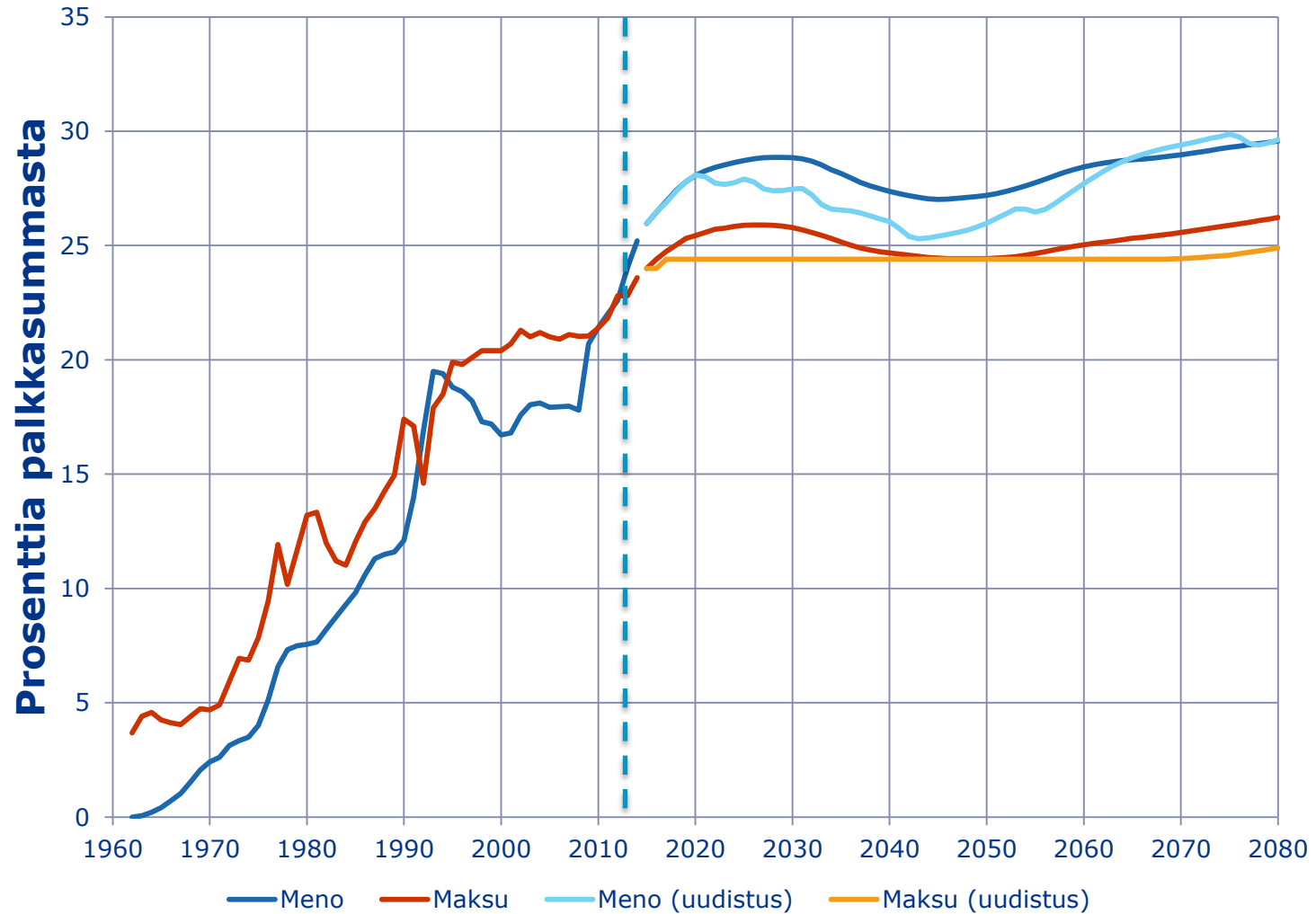
Uudistusten hintana on, että elinkaarella tehdyn työn määrä on suurempi ja eläkkeellä oloaika lyhyempi kuin ilman uudistusta olisi.

Eläkeuudistus on rakenteellinen uudistus, jossa työuriaan pidentävät ne, joilla on työpaikka ja työkykyä

Maksussa odotettavissa historiallinen käänne

TyEL:n eläkemenot ja -maksut

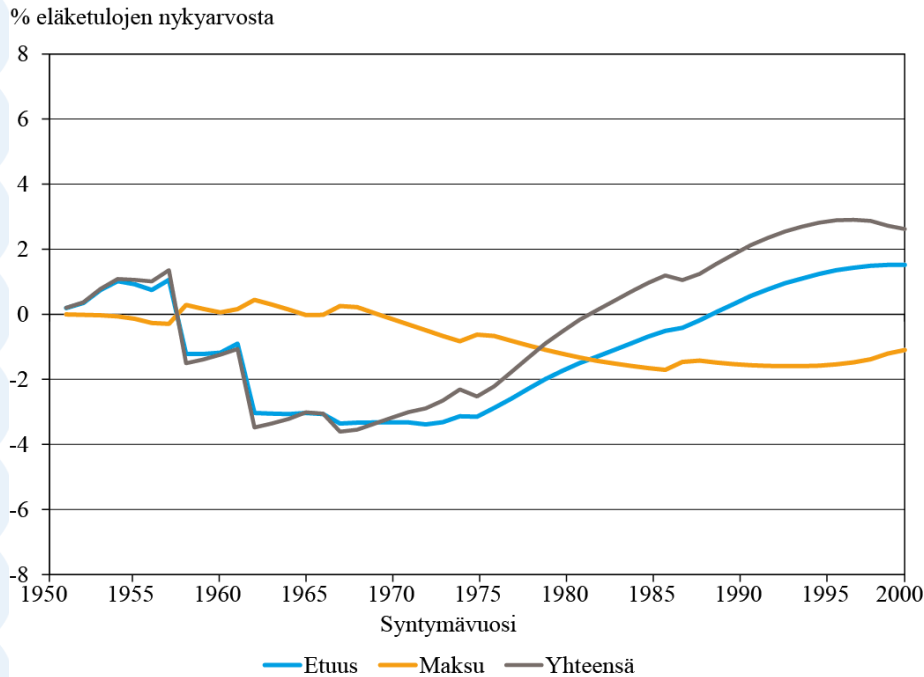

Esimerkkilaskelmia vanhuuseläkkeistä ja työkyvyttömyyseläkkeistä etk.fi -sivuilla

Vuonna 1960 syntynyt, työura alkanut 24 vuotiaana, palkka nyt 4 000 e/kk, on 57-vuotias 2017 alussa

	Nykylaki, eläkkeelle 63 vuoden iässä	Eläkeuudistus, eläkkeelle 64 v 6 kk iässä	Nykylaki, eläkkeelle 64 v 6 kk iässä
Eläke, euroa	2 267	2 378	2 557
Viimeinen palkka, euroa	4 489	4 561	4 561
Korvausaste, %	50	52	56
Työura	39 v	40 v 6 kk	40 v 6 kk

Nuoremmat ikäluokat hyötyvät uudistuksesta

- Tarkastellaan elinkaaren aikana maksettuja eläkemaksuja ja saatuja eläke-etuuksia
- 1960- ja 1970-luvuilla syntyneiden elinkaaren eläketulot alenevat uudistuksen seurauksena.
- 1980-luvulla tai sen jälkeen syntyneet ikäluokat sen sijaan hyötyvät uudistuksesta.

Sukupuolen huomioivissa pääomatarkasteluissa naiset hyötyvät miehiä enemmän koska he elävät miehiä pidempään.

Työeläkkeet jakautuvat tasaisemmin

Muutokset mediaanieläkkeissä koulutustasoin

Miesten eläketaso 75-vuotiaana syntymävuosiluokittain.
Mediaanin suhteellinen muutos nykylakilaskelmaan verrattuna.

	KESKIASTE	KORKEAKOULU	YHTEENSÄ
1960	3 %	2 %	3 %
1970	7 %	5 %	7 %
1980	10 %	10 %	10 %
1990	16 %	13 %	15 %
2000	18 %	15 %	16 %

Naisten eläketaso 75-vuotiaana syntymävuosiluokittain.
Mediaanin suhteellinen muutos nykylakilaskelmaan verrattuna.

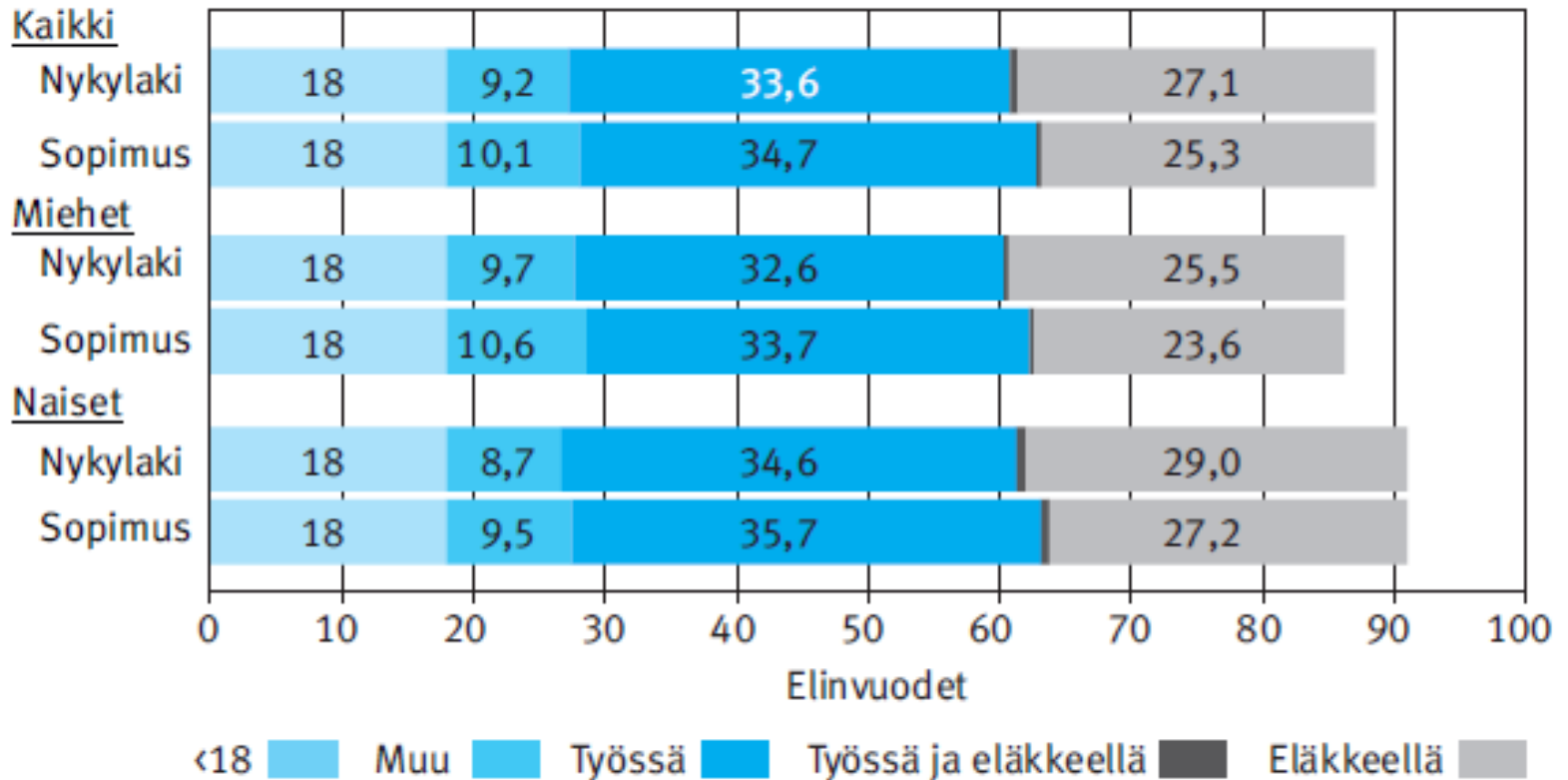

	KESKIASTE	KORKEAKOULU	YHTEENSÄ
1960	4 %	3 %	3 %
1970	7 %	5 %	6 %
1980	12 %	10 %	11 %
1990	17 %	15 %	16 %
2000	19 %	16 %	16 %

Keskimäärin pidempi työura, lyhyempi eläke aika

Kuvio 6.5.

Vuonna 1988 syntyneen kohortin elinajan osite, vuotta keskimäärin.

OOH, ELÄMÄNVIIVASI ON YHTÄ PITKÄ
KUIN ENNENKIN, MUTTA TYÖURAVIIVASI
ON PIDENTYNYT HUOMATTAVASTI!

